ROK X

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 11

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 CZERWCA 1935 ROKU

PRZEMYSŁ CHEMICZNY W OPINJI MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

Na jednem z przyjęć Noworocznych na Zamku Królewskim, kiedy Związek nasz dorocznym zwyczajem reprezentowany był przez swoje Prezydjum celem złożenia życzeń Głowie Państwa, nieoczekiwanym zbiegiem okoliczności ze strony Marszałka Józefa Piłsudskiego padły słowa, które wobec tego że usta, które je wygłosiły, na wieki zamilkły — uważamy za właściwe i konieczne utrwalić. Mają one bowiem nietylko dla naszego Związku wybitnie pamiątkowe znaczenie, ale mogą też stać się drogowskazem dla życia gospodarczego naszego Państwa — jak wszystko, co Marszałek kiedykolwiek wypowiedział. W obliczu straty niepowetowanej, a zbyt świeżej aby w całym swym ogromie mogła być już należycie doceniona, wydaje się że znamienny epizod, o którym z rozrzewnieniem wspominamy, nabrał już historycznej perspektywy, choć zaledwie kilka lat dzieli nas od chwili, kiedy Marszałek w pełni siły i werwy życiowej nieraz ukazywał się i uświetniał Swoją obecnością akty państwowe.

W ów dzień Noworoczny, gdy według ceremonjału Pan Prezydent Rzeczypospolitej w otoczeniu Rządu i świty obchodził zebranych w assamblowej sali Zamku, zatrzymał się też przed delegacją naszego Związku, przyjmując ze zwykłą życzliwością jej powinszowania i zwracając się w rozmowie do niektórych członków delegacji. Marszałek Józef Piłsudski, ówczesny Premjer, zainteresował się najwidoczniej przeciągającą się cokolwiek rozmową i zbliżył się do naszej grupy. Wówczas Pan Prezydent raczył wyjaśnić, kogo mianowicie reprezentuje nasza delegacja, znana zresztą oddawna Panu Prezydentowi. Wysłuchawszy krótkiego wyjaśnienia, Marszałek zechciał wówczas wyrzec z nigdy niezapomnianą akcentacją:

„WIEM DOBRZE CO TO SĄ ZWIĄZKI CHEMICZNE,
A TEN ZWIĄZEK—TO MOJA ARMJA CHEMICZNA".

Wydaje nam się, że te słowa powinny po wsze czasy być zapisane w pamięci członków i annalach naszego Związku, ważąc na jego poczynaniach.

Rola bowiem, jaką naszej organizacji wyznaczał Marszałek, jest nietylko wysoce zaszczytna, ale też nad wyraz odpowiedzialna.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY NA POMNIK MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

W myśl uchwał Centralnego Związku Przemysłu Polskiego i postanowień Prezydjum Związku Przemysłu Chemicznego, powziętych na uroczystem posiedzeniu w dniu złożenia prochów Marszałka Piłsudskiego do grobów Królewskich na Wawelu, Związek zwrócił się do zrzeszonych przedsiębiorstw z wezwaniem do zadeklarowania składek na budowę w stolicy pomnika Marszałka.

Przemysł chemiczny pośpieszył na apel Związku z natychmiastową ofiarnością i pierwsze już deklaracje, które publikujemy, przekroczyły sumę 100.000 zł. Zaznaczyć ponadto należy, że szereg fabryk chemicznych przeznaczyło—w myśl uchwał prowincjonalnych Komitetów — poważne ofiary na cele lokalne.

Listę składek, która jest w dalszym ciągu otwarta, zapoczątkowały następujące przedsiębiorstwa:

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu Sp. Akc.	zł.	25.000.—
Zakłady Solvay w Polsce	„	25.000.—
Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i w Chorzowie	„	15.000.—
Państwowa Wytwórnia Prochu „Pionki"	„	10.000.—
Schicht - Lever Sp. Akc.	„	8.500.—
Polskie Zakł. Chemiczne „Nitrat" Sp. Akc.	„	5.000.—
„Union" Przem. Tłuszczowy W Gdyni Sp. Akc.	„	4.000.—
Belgijska Sp. Akc. Zakł. Przemysłowe „Boryszew"	„	3.000.—
Tow. Zakładów Chemicznych „Strem" Sp. Akc.	„	2.000.—
Tow. ‚Elektryczność" Sp. Akc.	„	1.200.—
„Magister Klawe" Sp. Akc.	„	1.000.—
Polska Sp. Wytworów Chemicznych „Roche" Sp. Akc.	„	1.000.—
„Sanok" Polska Sp. dla Przem. Gumowego S. A.	„	1.000.—
Edward Klein i S-ka	„	500.—
Sp. Akc. Zakładów Chemicznych w Częstochowie	„	400.—

REWIZJA TARYFY TOWAROWEJ

Wyłoniona specjalnie przez Komisję Rewizji taryf Państwowej Rady Komunikacyjnej Podkomisja, pod przewodnictwem p. Ministra Antoniego Olszewskiego, rozpatrzyła na 3-ch kolejnych posiedzeniach zgłoszone przez Związek Przemysłu Chemicznego wnioski przemysłu chemicznego w zakresie klasyfikacji towarów, taryf wyjątkowych oraz taryf aneksowych.

W zebraniach brali udział przedstawiciele Ministerstwa Komunikacji oraz Ministerstwa Przemysłu i Handlu pp: Naczelnik Kaczmarkiewicz, Dr. Barabasz i Radca A. Rudzki oraz reprezentanci życia gospodarczego. Ze strony przemysłu chemicznego, poza przedstawicielami Związku, zapraszani byli rzeczoznawcy poszczególnych gałęzi przemysłu chemicznego.

Podkomisja uchwaliła poprzeć przedstawione przez Związek postulaty, wprowadzając nieliczne stosunkowo zmiany, przyczem upoważniła Związek do przesłania rzeczowych uzupełnień bezpośrednio do Ministerstwa Komunikacji.

Z MUZEUM PRZEMYSŁU I TECHNIKI

Dn. 22 marca r. b. odbyło się Walne Zebranie Muzeum Przemysłu i Techniki, na którem uznano, że dotychczasowa liczba członków — 240 zwyczajnych i 40 wspierających — jest wysoce niewystarczająca i niepozostająca w żadnym godziwym stosunku do ogólnej ilości techników polskich oraz fabryk i zakładów przemysłowych. W tym stanie rzeczy postanowiono zwrócić się z apelem do tych osób i przedsiębiorstw, które jeszcze nie są członkami Muzeum, o corychlejsze przystąpienie do Muzeum. Z naszej strony uważamy ten apel za zasługujący na żywe poparcie i prosimy należące do Związku Przemysłu Chemicznego fabryki chemiczne, tudzież pracujących w przemyśle inżynierów-chemików o zapisywanie się w skład członków Muzeum (Warszawa, Tamka 1).

Na temże posiedzeniu Muzeum powołano nowe władze instytucji, przyczem na czele Rady stanął Vice-Minister Oświaty, p. Prof. K. Chyliński, na czele Zarządu — Prezes Unji Górniczo-Hutniczej, p. Inż. A. Ciszewski.

Komitet Budowy Gmachu Muzeum Przemysłu i Techniki, pozostający pod Najwyższem Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i popierany przez kierownicze czynniki rządowe oraz czołowych reprezentantów ugrupowań społeczno-gospodarczych — rozpoczął akcję zbiórki ofiar w gotówce, materjałach budowlanych i różnych papierach procentowych.

Muzeum Przemysłu i Techniki prosi nas o ogłoszenie listy datków, złożonych na rzecz funduszu budowy Muzeum Przemysłu i Techniki przez instytucje i osoby, związane z przemysłem chemicznym. Lista ta obejmuje następujące ofiary:

Państwowa Wytwórnia Prochu w Pionkach — 15.000; „Nitrat" Polsk. Zakł. Chem. — 3.000; „Motor" Warsz. Tow. Sp. Akc. — 500; Prezes Dr. J. Landau — 1000; Prof. E. Trepka — 500; Dyr. Inż. J. Podraszko — 1000; „Boryszew" Belg. Sp. Akc. — 1000; Dr. Inż. Fr. Müller — 10.000 zł.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (NNr. 14 i 15 „Informatora Eksportowego".

Holandja. Skontyngentowanie przywozu produktów chlorowych na okres 1.V.35 — 1.V.36. Kontyngent wynosi 60% przywozu z analogicznego okresu 1932/1933.

Nikaragua. Obowiązek uzyskiwania świadectw dewizowych na produkty importowane oraz zaopatrywania tych produktów w świadectwa pochodzenia.

Rumunja. Pozwolenia przywozowe na drugi kwartał r. b. wydawane są na importy do wysokości 50% tych importów w I kwartale r. b.

Szwecja. Projekt zwolnienia od cła rakiet świetlnych.

Zwracamy uwagę że w NNr. 14 i 15 opublikowany został szereg raportów dotyczących nowych przepisów dewizowych w szeregu krajów a mianowicie:

Jugosławja. Nr. 14 str. 1.
Argentyna. Nr. 14 str. 2.
Brazylja. Nr. 14 str. 2.
Hiszpanja. Nr. 15 str. 3.
Łotwa Nr. 15 str. 5.

oraz raporty dotyczące stwierdzania pochodzenia towarów w *Czechosłowacji* (Nr. 15, str. 3) i znakowania towarów w Norwegji (Nr. 15 str. 7).

Notujemy następujący wynik wystawy pływającej na s/s „Dardanus", która opłynęła Daleki Wschód.

Singapore. Duże zainteresowanie terpentyną, pirydyną, smołą drogową, kwasem octowym, kwasem mrówczanym, gliceryną, wapnem chlorowanem, naftalinem.

W Państwowym Instytucie Eksportowym odbywa się wystawa rezultatów konkursu p. n. „Dobry Eksport", który miał na celu sprawdzenie dobroci opakowania towarów wywożonych na odległe rynki. Wystawa mieści się w sali Nr. 351 ul. Elektoralna 2, III piętro.

W dniu 15 maja odbyło się, pod przewodnictwem inż. Feliksa Wiślickiego, posiedzenie Sekcji Eksportowej Związku.

Posiedzenie to poświęcone było zbadaniu stanu wywozu produktów chemicznych polskich w pierwszym kwartale roku bieżącego, oraz ułożeniu planu dalszych prac Związku w zakresie popierania eksportu.

Obszerniejsze wiadomości o wynikach obrad podawać będziemy w następnych numerach.

KRONIKA

XV Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie odbędą się od dn. 31 sierpnia do 15 września 1935. Zachęcając przedsiębiorstwa chemiczne do wzięcia udziału w tegorocznych Targach Wschodnich, wskazujemy że organizacją Targów zajmuje się Izba Przemysłowo - Handlowa we Lwowie, która też udziela wszelkich wyjaśnień i przyjmuje zgłoszenia na Targi.

W dniach 19 — 30 b. m. bawili w Warszawie przedstawiciele przemysłu chemicznego brytyjskiego. Brytyjski Związek Przemysłowców Chemicznych reprezentowany był przez dyrektora Związku p. J. Davidson Pratt'a oraz p. L. A. Munro. Nadto do składu delegacji należeli przedstawiciele szeregu firm brytyjskich.

Celem wizyty było dokładne zapoznanie się z rynkiem polskim w zakresie produktów chemicznych, które muszą być sprowadzane z zagranicy.

Zwracamy uwagę na ogłoszoną w Nr. 1/2 z r. bież. „Przeglądu Górniczo-Hutniczego" interesującą pracę Dr. Inż. Donata Längauera o siarczanie potasu z naszych złóż solnych.

W środę dnia 5 czerwca 1935 roku o godz. 19-ej odbędzie się w lokalu Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa przy ul. Mokotowskiej 51/53 Zebranie Plenarne Sekcji Chemicznej Instytutu, na którem p. inż. Tadeusz Blum wygłosi drugą część swego referatu p. t.: „Elementy studjów do racjonalnego wyrobu aparatury chemicznej. Przykłady: Wybór aparatury do stężania kwasu siarkowego; wybór całkowitej instalacji do wytwarzania stężonej sody elektrolitycznej". Na zebraniu tem p. inż. Tadeusz Blum w skróceniu przypomni czynniki wyboru aparatury do stężania kwasu siarkowego i szczegółowo omówi wybór aparatury do elektrolitycznego wytwarzania sody żrącej.

Dnia 14 maja r. b. pod przewodnictwem p. inż. Marjana Holtorpa odbyło się w lokalu Związku kolejne zebranie Koła Porad Sąsiedzkich. Tematem obrad była sprawa metalizacji, a w szczególności — metalizacja natryskowa w zastosowaniu do potrzeb przemysłu chemicznego. Referat wstępny, nader interesujący, był wygłoszony przez p. inż. Goldratha; potem nastąpiła ożywiona wymiana poglądów.

Referat był ilustrowany pokazem pistoletu metalizacyjnego syst. Schoopa w wykonaniu amerykańskiem oraz próbkami pokryć metalicznych na różnych powierzchniach.

Jak wiadomo, zebrania Koła odbywają się zawsze w drugi wtorek każdego miesiąca, o godz. 18-ej; nadmieniamy, że tematem zebrania w dniu 11 czerwca będzie sprawa stosowania smarów w technice fabrycznej.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Urz. Ministerstwa Skarbu Nr. 14 z dn. 20 maja r. b. ogłoszony został pod poz. 335 okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 9 maja 1935 r. w sprawie taryfikacji tlenków chromu.

Zgodnie z brzmieniem okólnika — czerwony tlenek chromu, CrO_3, znany pod nazwą kwasu chromowego, należy clić w/g poz. 298 p. 8 tar. cel.; zielony tlenek chromu należy clić w/g poz. 414 tar. cel.; w/g poz. 316 p. 1 tar. cel. należy clić tlenki chromu Cr_2O_3 w postaci krystalicznej.

W tym samym Nr. Dz. Urz. Ministerstwa Skarbu ogłoszony został okólnik z dn. 16 maja 1935 r. w sprawie taryfikacji cementów dentystycznych, które należy clić w/g poz. 490 p. 1 tar. celnej.

E C H A

* Pan Dr. Alfred Hirszowski, Dyrektor Zakładów Chemicznych Sp. Akc. w Winnicy obchodzi w r. b. 25-lecie pracy zawodowej. Zasłużonemu działaczowi na polu przemysłu chemicznego składamy najlepsze powinszowania.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	370.—
Spirytus drzew. techniczny 90/98	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	240.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	120.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	90 - 100.—
Chloran potasu	180.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22.—
Chlorobenzol	165.—
Chloroform czysty	800.—
„ „pro narcosi"	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	450.—
Formalina 40%	180.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	220.—
* „ techniczna 85/88%	160.—
Klej kostny	230.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	95.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	235.—
Kwas winowy zwykły	520.—
Kwas siarkowy 60° Bé	5.00
„ solny 19°/21° Bé	9.50
Kwas octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
Octan amylu	470.—
Octan metylu	330.—
Octan sodu	120.—
„ ołowiu	180.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	15.—
Olej lniany	145.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	130.—
* Saletra sodowa 15,5% N_2	28.10
* Salmjak raf.	120.—
Siarczan amonu	23.70
* Siarczan miedzi	65—75.—
* Siarczek sodu 60/62%	64.—
Soda amonjakalna 98%	22.50
* „ kaustyczna 97,5%	54.—
Sól glauberska krystaliczna	7.00
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Woda amonjakalna chem. czysta zaw. + 25% NH_3	60.—
Żelatyna techn	400.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.", Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA" Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. I-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Celuloidu odpadki:
Fabr. „ALFA", Bydgoszcz, Garbary 3.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE". Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu
Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA" Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Raków. Wyłączna sprzedaż: D/H. Maurycy Luxemburg. Warszawa, Senatorska 28/30, tel. 6 00 19.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. KARPIŃSKI Spółka Akcyjna", Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.

Fotograficzne materjały:
Płyty, błony i papiery do celów techn.: Fabr. „ALFA", Bydgoszcz, Garbary 3.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER" Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM", Warszawa, Leszno 15, tel. 11.06-81,
Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW" Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW", Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 5.84-30.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.